

B.a.B.e.

Budi aktivna, Budi emancipirana - Grupa za ženska ljudska
prava

Be active, Be emancipated - Women's Human Right
Group

I l l i c a 1 6
10000 Zagreb, Croatia
tel: +385 1 4663 666
Fax: +385 1 4662 606
babe@babe.hr www.babe.hr
Žiro račun: 2484008 - 1100866793
Matični broj: 1050095

*NGO in Special Consultative Status
with
The Economic and Social Council
of the UN*

Godišnji izvještaj

2005.

Protekla godina bila je krizna i vjerojatno najteža u dosadašnjoj povijesti organizacije, no ujedno i ohrabrujuća nakon što je postalo izvjesno da postoje ljudi koji žele da B.a.B.e. nastave s radom, a i da su osigurana sredstva za daljnji rad. Preživljavanje možemo zahvaliti predanom radu žena koje su ostale, ali i podršci nekoliko udruga koje su nam u ključnom trenutku posudile novac kako ne bi bili blokirani računi – CESI, Centar za ženske studije, Centar za mirovne studije (kao najstrpljiviji, jer su dugo čekali da im posuđena sredstva vratimo).

Problemi i privremeni raspad započeli su koncem prosinca kad je postalo jasno da nam nije dodijeljena institucionalna potpora Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, a izostalo je traženje sredstava od drugih donatora. U 2005. ušle smo s podrškom dva donatora – Kvinne till Kvinne i Europske komisije – za projekt Eqviwa u sklopu programa Žene i mediji, što nije bilo dovoljno za pokrivanje osobnih dohodaka svih zaposlenih, najam prostora i održavanje redovnih aktivnosti – pravnog savjetovanja, prvenstveno i sl. . Situaciju je dodatno učinilo lošom i kašnjenje uplate Europske komisije. Znatna sredstva potrebna za realizaciju projekta – snimanje 3 dokumentarna filma, edukacije, pravnu analizu – stigla su na račun sa zakašnjenjem od pet mjeseci.

Od ožujka do srpnja iz organizacije su otišle tri zaposlenice – jedna izvanrednim otkazom (Martina Belić), jedna sporazumnim raskidom ugovora (Nevenka Sudar) jer je osnovala vlastitu udrugu za zaštitu životinja, dok je radno mjesto asistentice/administratorice ukinuto zbog nemogućnosti namicanja potrebnih sredstava, pa je Gordana Meze prijavljena na Zavod za zapošljavanje kao tehnološki višak. Iako je raskinula radni odnos s 31.1.2005. godine, Dubravka Obad ostala je, zbog krizne situacije, voditi financije povremeno volonterski, a povremeno na osnovi ispostave računa svoje novoosnovane tvrtke do kraja godine. I danas novoj voditeljici financija zdušno pomaže savjetima. Gabriijela Ivanov prestala je raditi u rujnu nakon isteka projekta i ugovora na određeno vrijeme. Sandra Benčić, voditeljica HOM projekta, nastavila je raditi s pola radnog vremena do konca godine. Od svih ondašnjih zaposlenica s punim ili pola radnog vremena u organizaciji su do danas ostale samo Suzana Kunac i Sanja Sarnavka. Tri pravnice (Branka Herljević, Milka Marunica i Valentina Kučić) koje su do tada tri puta tjedno davale savjete telefonom i osobnim susretima, nisu prekidale rad iako duže vrijeme nisu dobivale honorare. U prijelaznom razdoblju, zahvaljujući volonterskom radu prijateljica i podržavateljica, uspijevalo se osigurati obavljanje nužnih zadataka. Moramo istaknuti Melinu Skouroliahou koja je preuzela međunarodnu komunikaciju i bez ikakve naknade tri mjeseca radila puno radno vrijeme te Biserku Sertić koja je volonterski vodila ured.

Nakon što su odobreni novi projekti te je postalo izgledno da ćemo uspjeti prebroditi krizu i nastaviti s radom, počele smo razmišljati o popunjavanju upražnjenih radnih mjesta. Tako smo s Melinom 1.8.2005. sklopile ugovor o radu s punim radnim vremenom za obavljanje poslova vođenja međunarodne suradnje. Ugovor je sklopljen na godinu dana zbog ograničenog vremena trajanja radne dozvole. Suzana Kunac preuzela je koordinaciju programa Edukatorine, a Sanja Sarnavka koordinaciju organizacije, ali i programa Legaline/Monitorine. Na mjesto voditeljice programa Žene i mediji 1. listopada 2005. primljena je na pola radnog vremena Koraljka Dilić, a Jana Pozaić od 1. studenog 2005. radi kao voditeljica financija. Isprva volonterski, a od 1.2.2006. i profesionalno, s punim radnim vremenom, voditeljica organizacijskog razvoja i članstva je Zdravka Sadžakov.

Zbog nedostatka sredstava morale smo pronaći manji i jeftiniji uredski prostor. Od 1. ožujka 2005. ured je na novoj adresi u suterenskom prostoru od 79 m².

Najam plaćamo 400 Eura mjesečno (+PDV). Nažalost, dio uštede koju time ostvarujemo odlazi na povećane troškove grijanja zbog položaja prostora. Početkom ove godine ponovo smo Uredu za upravljanje imovinom Grada Zagreba uputile zamolbu za dodjelu poslovnog prostora. Do danas nismo dobile odgovor. Nedavno se na stranicama Grada Zagreba pojavila informacija kako B.a.B.e., HHO i Hrvatski pravni centar rade u prostoru koji nam je dodijelio Grad na adresi kneza Mutimira za Kuću ljudskih prava, što, nažalost, uopće nije točno.

Organizacijski razvoj

Unatoč teškoj financijskoj i kadrovskoj situaciji, započele smo s aktivnostima vezanim uz organizacijski razvoj – održano je strateško planiranje, sazvana skupština u promijenjenom/proširenom sastavu te se prišlo statutarnim promjenama. Od održavanja izvanredne skupštine 28. lipnja 2005. godine prihvaćena je nova shema organizacijske strukture^[1], izabrane nova forma i članice Vijeća (Suzana Kunac, Melina Skouroliakou i Sanja Sarnavka) te novi Nadzorni odbor (Lovorka Kušan, Domagoj Račić, Maja Kurent, Vedrana Szekely i Orlanda Obad). Donesena je odluka da 4 pridružene članice postanu redovnim članicama Skupštine.

Odlučeno je da će se u 2006. veća pozornost posvetiti članstvu i volonterstvu.

U 2005. godini podržavajućih članica/ova bilo je 71. Redovito smo ih obavještavale o svojim aktivnostima i zvale na sva događanja.

Odobreni projekti u 2005. + potpore

Od siječnja 2005. do konca godine koordinatorica organizacije, us pomoć suradnica, veći je dio vremena posvetila pisanju projektnih prijedloga i traženju financijskih sredstava za održivi razvoj organizacije i nastavak implementacije projekata u sklopu postojećih programa. Gotovo su svi projekti bili odobreni ((odbijenice smo dobile od Mott fondacije, INA-e i Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva PP4).

Odobreni su sljedeći projekti i potpore^[2]:

FREEDOM HOUSE (1.2.2005.) PROCESI JAVNE NABAVE

CHRISTLICHER FRIEDENSDIENST (7.2.2005.) – Institucionalna potpora

NIZOZEMSKA AMBASADA (16.3.2005.) GENDER MEDIA TOOLKIT

THE BALKAN TRUST FOR DEMOCRACY (29.3.2005.) ŽENE I MEDIJI-
Eqviwa

KVINNA TILL KVINNA – ŽENE I MEDIJI – Eqviwa

- GENDER MEDIA TOOLKIT
- KALENDAR
- OPREMA, NAMJEŠTAJ, PROMO MATERIJAL,

GRAD ZAGREB, URED ZA ZDRAVSTVO (18.3.2005.) – LEGALINE i
financijska pomoć za troškove selidbe

URED ZA LJUDSKA PRAVA VLADE RH (9.6.2005.) – LEGALINE

ŠVICARSKA AMBASADA (5.9.2005.) LEGALINE

HOM – regionalni projekt

OSI – Sudjelovanje u izradi prikaza ekonomskog položaja žena za Europski
parlament

THE URGENT ACTION FUND – institucionalna potpora u kriznim situacijama

AED – DOPRINOS ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA DEMOKRACIJSKIM
PROCESIMA U RH

NACIONALNA ZAKLADA –DOPRINOS ORGANIZACIJA...

WACC – 23.12.05. GENDER AND MEDIA ADVOCACY TRAINING WORKSHOP

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA (8.12.2005.) – LEGALINE

NACIONALNA ZAKLADA – 2.11.2005. PP2 «ZAJEDNO ZA BOLJE»

EUROPSKA KOMISIJA (20.12.2005.) CARDS 2002 – LEGALINE: OTVARANJE
SKLONIŠTA U VUKOVARSKO-SRJEMSKOJ ŽUPANJI, ZASTUPANJE ŽRTAVA
NASILJA PRED SUDOVIMA RH

NACIONALNA ZAKLADA PP2 – INSTITUCIONALNA POTPORA

Programi/projekti

I u 2005. godini nastavile smo raditi na projektima u sklopu naša četiri osnovna programa ne mijenjajući njihove temeljne ciljeve.

Legaline/Monitorine

Legaline su pokrenute u drugoj polovini 1995. i jedan su od najstarijih B.a.B.e. projekata koji radi bez ikakvih prekida. Ciljevi projekta su:

- uočavanje manjkavosti zakona i drugih propisa te prakse na području ženskih prava,
- informiranje javnosti o povredama, ugroženosti i kršenju ženskih ljudskih prava;
- edukacija žena o njihovim pravima, upoznavanje i pomaganje u razumijevanju pravnog sustava, - ohrabrivanje i podrška ženama da započnu ostvarivati svoja prava u različitim postupcima pred državnim tijelima i institucijama;
- pružanje besplatnih pravnih savjeta ženama putem telefona, informiranje o njihovim pravima i načinu zaštite te ostvarenja tih prava;
- pomoć u pronalaženju i ostvarivanju profesionalnog zastupanja uz odvjetnice koje su pokazale interes i senzibilitet za pružanje pravne pomoći ženama izvan okvira uobičajene profesionalne odvjetničke etike.

Tri puta tjedno, tri odvjetnice pružaju ženama besplatne pravne savjete u telefonskom razgovoru. Savjetovanje uključuje probleme zaštite i sigurnosti, seksualnog nasilja, izbjegličkih prava, razvoda, ekonomskih prava, slobode reprodukcije, starateljstva nad djecom, nasljedstva i zapošljavanja. Žene koje trebaju razne pravne savjete upućivane su na B.a.B.e. iz drugih ženskih organizacija, centara za socijalnu skrb te preko službe telefonskih informacija. Rad pravne savjetodavne linije oglašavan je u brojnim TV i radio emisijama u kojima su B.a.B.e. sudjelovale, kao i u novinskim člancima objavljivanim o našoj udruzi. Pored telefonskih pravnih savjeta, naše pravnice primaju žene i osobno prema dogovoru. Sve više žena javlja se za savjet putem e-maila (babe@zamir.net). Od svog pokretanja projekta do danas B.a.B.e. su pružile besplatne pravne savjete preko 8.000 žena.

U sklopu programa **Legaline** i protekle smo godine nastavile s pružanjem pravne pomoći ženama putem telefona, e-maila, pošte i osobnim susretima. Sredstva za realizaciju projekata u sklopu tog programa namaknule smo javljanjem na objavljene natječaje Gradskog ureda za zdravstvo (50.000,00 kuna), Ureda za ljudska prava RH (20.000,00). Usprkos usvajanju Nacionalne

strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2005. do 2007.godine te donošenja Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, broj poziva je u neprekidno u porastu. U 2005. ukupno su ostvarena 923 telefonska savjetovanja s pravicama, odgovoreno je na 55 pisama s dokumentacijom, održano 25 osobnih savjetovanja s pravicama, a 30 je žena upućeno odvjetnicama na zastupanje.

U kolovozu 2005. javila nam se građanka iz Županje i ponudila nam svoju kuću za preuređenje u sklonište. Od tog smo trenutka počele tražiti sredstva za realizaciju ovog projekta, što nam je i uspjelo.

Monitorine

Nadovezujući se na slučajeve nasilja nad zakonskim i ljudskim pravima žena, pratimo i analiziramo novopredložene zakone i pravnu praksu u Hrvatskoj sa stajališta roda/spola. Pratimo kako su hrvatski zakoni usklađeni s međunarodnim standardima i upozoravamo zakonodavca, javnost i mjerodavna Vladina tijela na propuste, diskriminaciju žena i kontradikcije. Sastavile smo amandmane na nekoliko nacрта novih zakonskih prijedloga koji mogu utjecati na živote žena.

Monitorine su, kao i Legaline na koje se direktno oslanjaju u svom planiranju, trajni program B.a.B.a. Tim vanjskih suradnica (pravnica, politologinja, sociologinja i ekonomistica) kontinuirano analizira zakone koji sadrže odredbe detektirane kao diskriminatorne ili u najmanju ruku izrazito nepovoljne za žene. Osim planiranih monitoriranja, projekt upućuje prijedloge i amandmane na prijedloge zakona koji su trenutno u saborskoj proceduri, a važni su za ostvarivanje ravnopravnosti žena.

Ciljevi Monitorina su:

- utjecanje na zakonodavstvo i zakonodavnu praksu;
- lobiranje za uvođenje nacionalnih mehanizama zaštite ženskih prava, naročito u području rada i obitelji;
- edukacija javnosti i žena o ženskim ljudskim pravima u zakonodavnom sistemu;
- sprječavanje promjena Zakona o legalnom pobačaju i drugih zakona kojima se nastoje reducirati ženska reproduktivna prava.

S priličnim zakašnjenjem u travnju 2005. konačno su štampane 3 knjige projekta SEELINE (koji je formalno završen u 2004.) i distribuirane zainteresiranim pojedincama i institucijama: Economic and Social Rights –

Country Reports; Criminal Code – Country reports, Family Laws – Country reports.

U 2005. Lovorka Kušan analizirala je cjelokupni zakonski okvir koji određuje način funkcioniranja medija i izradila preporuke za izmjene i dopune zakona vezanih uz medije.

Sanja Sarnavka izabrana je u radnu skupinu Vlade RH za izradu Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2005. do 2007. Nakon brojnih sastanaka izrađen je Nacrt prijedloga koji je prihvatila Vlada RH, kao i Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji.

Žene i mediji

Žene i mediji jedan su od najstarijih programa, započet još 1996., i ostvaren kroz brojne projekte kojima se pokušavalo istovremeno djelovati na tri temeljne razine:

- Istraživanja i analize – kako medijskih tekstova, tako i medijske kulture u cijelosti te zakonodavstva, udžbenika...
- Podizanje razine medijske pismenosti – predavanja, radionice, treninzi, tekstovi, filmovi...
- Nezavisna rodno osviještena medijska produkcija – stvaranje medijskih sadržaja visoke profesionalne razine, ali rodno osviještenih: glazbeni spotovi, socijalne reklame, kalendari, dokumentarni filmovi, izložba, knjige...

Program **Žene i mediji** bio je zaokupljen realizacijom projekta Eqviwa koji se provodio u Hrvatskoj, Srbiji i Crnoj Gori te Bosni i Hercegovini. Do konca godine snimljena su tri dokumentarna filma: u Hrvatskoj Projekt: Balerina i astronauti (produkcija s Fade In); u Bosni i hercegovini film Posao snova (produkcija s Kulturni popravak); u Srbiji i Crnoj Gori Muškarčine i muškarače (produkcija s B92). Izrađen je i tiskan priručnik za medijsko opismenjavanje *Put do vlastitog pogleda*, kao i knjiga sa sažetkom istraživanja stavova žena prema postojećim medijskim sadržajima *Nevinost bez zaštite – ženska percepcija medijskih sadržaja*. Web novine Eqviwa uspjele su privući novinarke iz regije i redovito izvještavati o zbivanjima vezanim uz medije.

Uključile smo se u svjetsko istraživanje Global Media Monitoring – jednostavno praćenje i analizu (kvantitativnu i kvalitativnu) zastupljenosti žena i muškaraca u medijskim sadržajima te kao autora/ica medijskih tekstova. Zahvaljujući predanom radu studentica Centra za ženske studije svi su

materijali (dnevne novine, radio i televizijske vijesti) prikupljeni 16.2.2005. i analizirane te poslane u WACC koji je iz Londona koordinirao čitavo istraživanje.

U travnju redateljica Danijela Majstorović i Sanja Sarnavka sudjelovale u radu radionica vezanih uz Festival dokumentarnog filma o ljudskim pravima u Pragu. Tjedan dana razgovaralo se o dokumentarnim filmovima vezanim uz problematiku ženskih ljudskih prava.

Edukatorine

U 2005. nismo se posebno bavile edukacijama o ženskim ljudskim pravima, već je najveća pozornost posvećena istraživanju fenomena korupcije koji većina građanki/a prepoznaje kao najveći problem i zapreku razvoju demokracije i vladavine prava.

U suradnji s PSD-om sproveden je projekt analize javne nabave za Grad Zagreb i uočeni su svi propusti u procedurama koji omogućavaju postojanje koruptivnih praksi. U knjizi *Tajni procesi javne nabave* naveden su i preporuke čijim bi se usvajanjem otklonili postojeći propusti i javna nabava učinila transparentnom.

U travnju je u Bjelovaru (18.4.2005.) održana tribina Žene u politici – lokalna razina u kojoj smo sudjelovale kao gošće uvodničarke.

U lipnju je Sanja Sarnavka u Bangkoku, na poziv OSI – Medijski program, održala prezentaciju medijskih kampanja 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama za koordinate/ice medijskih programa OSI različitih zemalja/regija u svijetu.

Kampanje

Antikorupcijska kampanja – 12.4.2005. održan je Antikorupcijski mimohod. Povorka se kretala od Zrinjevca do zgrade Gradskog poglavarstva, gdje su članovi mimohoda stajali s porukama s namjerom da upozore gradske čelnike da potpišu Antikorupcijsku deklaraciju kojom bi se obvezali na uvođenje antikorupcijskih mehanizama. Koalicija traži i reviziju financijskog poslovanja grada koju bi provela nezavisna revizorska kuća izabrana na javnom natječaju te osnivanje Povjerenstva za građanski nadzor nad službama koje upravljaju javnim dobrima. Na mimohodu su građanima i građankama dijeljeni letci.

16 dana aktivizma – ulična akcija 25.11.2005. «Bez srama» na Cvjetnom trgu – problem seksualnog nasilja i sudske prakse u Hrvatskoj – mimohod uz pratnju Zlih bubnjara; u mimohodu potpredsjednica Vlade Jadranka Kosor; potom je održan okrugli stol u MAMI – govoroila prof.dr. Ksenija Turković.

Konferencije

siječanj

CEDAW. UN, New York – Martina Belić, zajedno sa Željkom Jelavić (Ženska mreža) branila Izvještaj u sjeni pred CEDAW komisijom.

veljača

Peking + 10 i Komisija za status žena UN-a, New York – Sanja Sarnavka, kao predstavnica ženskih nevladinih organizacija, i Dubravka Šimonović, kao predstavnica Vlade RH, održale govor o stanju ženskih ljudskih prava u Hrvatskoj.

lipanj

Women and Media, Budimpešta – Suzana Kunac sudjelovala

Srpanj

Regionalna konferencija HOM, Dugi otok – Sandra Benčić organizatorica i učesnica, u suradnji s Adrijanom Bago (Centar za žene žrtve Rosa)

rujan

58th Annual DPI/NGO Conference, UN, New York – Suzana Kunac predstavljala B.a.B.e.

ASTRA, Varšava – sastanak članica Mreže, Sanja Sarnavka sudjelovala.

studeni

AWID Conference, Bangkok – Melina Skouroliaou i Sanja Sarnavka

Suradnja s drugim organizacijama civilnog društva

Aktivno je radio Forum civilno društvo Zagreb. Analiziran je natječaj i procedure Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, ali se još više pozornosti posvetilo analizi mehanizama suradnje institucija države i civilnog društva.

Pomoć udruzi Kraljica Teuta i podrška na sastanku održanom u Vijećnici Grada Zagreba 11. travnja 2005.

U suradnji s VIMIO-om iz Vukovara održana trodnevna radionica za političare/ke i aktiviste/ice o odnosima s javnošću i radu s medijima u Umagu.

Antikorupcijska koalicija uključila je kao aktivne članice organizacije: B.a.B.e., Magistra Justicia, Altruist, Partnerstvo za društveni razvoj, HVIDRA, Hrvatski radnički savjet, Sindikat Zagrepčanka, CMS, dok su podršku iskazali Fade in, Centar za ženske studije, Ženska soba, Centar za žene ROSA, mi2, Sindikat taksista Grada Zagreba, Klub studenata matematike, DIM, Mali korak, Djeca prva, SMART, Domaći, Društvo potrošač, Udruga Potrošač, Suncokret, Korak, RAND, Sineki.

U rujnu nas je UNIFEM izabrao da budemo fokalna točka za regiju u razgovorima s Europskom unijom.

Započele smo rad s NeSst-om na izradi poslovnog plana kako bi možda počele same generirati novac za nas i aktivnosti.

Događanja

- 20. siječnja prezentacija kalendara za 2005. u Booksi za pridružene članice
- 14. veljače koncert Zdenke Kovačiček „Žene za žene“ u Koncertnoj dvorani Vatroslava

Lisinskog – prihod poklonjen za Centar za obrazovanje osoba s posebnim potrebama Dubrava

- 15.9.2005. razgovor o knjizi 'Ko joj je kriv?!' u knjižnici u Sisku – gradonačelnik, Vjera Solar, mi
- 22.11.2005. prezentacija filma Projekt: balerina i astronauti te kalendara u Gradskom kazalištu

lutaka

Odradile smo i napravile puno više stvari no što su navedene u izvještaju, ali nas je u 2005. bilo jako malo a puno smo radile, pa dokumentacija nije pretjerano pomno vođena i arhivirana.

Sanja Sarnavka uz pomoć Biserke Sertić